

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 96/13, 89/16, 5/22 i 31/24) i člana 18. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08, 5/22 i 39/25), izdajem

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2022. GODINU I POSTIZBORNOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA-OPĆI IZBORI 2022. GODINE STRANKE DEMOKRATSKE AKCIJE

Broj: 03-07-6-397/23
Sarajevo, 13.01.2026. godine

S A D R Ź A J

MIŠLJENJE	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA	5
Predmet revizije	5
Cilj revizije	5
Obim revizije	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE	6
5.1 NALAZI	6
5.2 PREPORUKE	16

MIŠLJENJE

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Stranke demokratske akcije za 2022. godinu i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih 2022. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo izvršili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garanciju da je stranka postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Revizija je na osnovu uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja i postupanje u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Revizijom finansijskih izvještaja za 2022. godinu, utvrđeno je da je Stranka demokratske akcije prekršila odredbe člana 4. stav (1), člana 5. stav (4), člana 6. stav (2), člana 8. stav (1) i stav (4), člana 11. stav (1) i stav (2) i člana 12. stav (1), stav (3) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, revidirani finansijski izvještaji ukazuju da je Stranka demokratske akcije u 2022. godini postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Stranke demokratske akcije za 2022. godinu i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih 2022. godine.

Revizija je preduzeta u skladu sa članom 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka. Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, Stranka demokratske akcije se finansirala iz sljedećih izvora¹:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	65.397,06	1,29
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	1.468.620,27	29,03
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	150.710,00	2,98
4.	Prihodi od imovine (3-c)	48.400,00	0,96
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	147.782,26	2,92
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	3.107.896,53	61,44
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	4.988.806,12	98,62
II	Ostali prihodi i drugo	69.663,65	1,38
	Izvori finansiranja (I+II)	5.058.469,77	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu Stranka demokratske akcije je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 5.149.315,66 KM².

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Stranka demokratske akcije. Skraćeni naziv stranke je SDA.

Stranka demokratske akcije je Rješenjem broj: R-I-7/90 od 13.06.1990. godine upisana u registar Višeg suda u Sarajevu, a potom u registar poslovnih subjekata kod Općinskog suda u Sarajevu, gdje se vodi pod brojem: 065-0-RegZ-16-0003353.

Sjedište političke stranke je u Sarajevu, Mehmeda Spahe 14.

Lice ovlašteno za zastupanje stranke je Bakir Izetbegović, predsjednik stranke.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2022. godinu je Muamera Mulić.

¹ Podaci iz korigovanog obrasca 3 (izvori finansiranja) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, koji je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavljen dana 19.05.2025. godine.

² Podaci iz korigovanog obrasca 4 (rashodi političke stranke) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, koji je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavljen dana 19.05.2025. godine.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, organizacionu strukturu Stranke demokratske akcije čine:

- Centrala SDA,
- 9 kantonalnih odbora,
- 6 regionalnih odbora,
- Gradski odbor Mostar,
- 115 općinskih odbora i
- Organizacioni odbor SDA u Brčko distriktu BiH.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet revizije je godišnji finansijski izvještaj za 2022. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih 2022. godine, i to sljedećih organizacionih dijelova političke stranke:

- Centrala Stranke demokratske akcije,
- Kantonalni odbor Stranke demokratske akcije Srednjobosanskog kantona i
- Općinski odbor Stranke demokratske akcije Ilidža.

Cilj revizije je da se na osnovu provedenih revizijskih procedura pribave revizijski dokazi, koji će revizoru omogućiti da izrazi mišljenje o tome da li je Stranka demokratske akcije u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH.

Obim revizije finansijskih izvještaja Stranke demokratske akcije obuhvata kontrolu finansijske dokumentacije i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na priloge fizičkih i pravnih lica, prihode iz budžeta i troškove izborne kampanje.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju obavila je reviziju i pregled finansijskih izvještaja Stranke demokratske akcije u periodu od 2004. do 2021. godine, nakon čega su izdati izvještaji o reviziji, odnosno izvještaji o pregledu sa nalazima revizije, mišljenjem revizora i preporukama stranci.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Služba za reviziju je izdala Izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama stranci: da svake godine donosi program utroška sredstava i isti blagovremeno dostavlja Centralnoj izbornoj komisiji BiH, te da sredstva obezbijeđena za finansiranje stranke koristi isključivo za ostvarivanje njenih ciljeva, da dobrovoljne priloge u novcu uplaćuje na transakcijski račun centrale političke stranke, da se ne finansira iz zabranjenih izvora, da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da uspostavi blagovremene i adekvatne evidencije o prihodima, rashodima i obavezama. Takođe, političkoj stranci je preporučeno da utvrdi stvarno stanje obaveza i izvrši njihovo usaglašavanje u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem i da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu, utvrđeno je da Stranka demokratske akcije nije ispoštovala preporuke revizije.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 NALAZI

a) Stranka demokratske akcije nije postupila u skladu s odredbama člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka³.

Stranka demokratske akcije je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 5.149.315,66 KM, od čega se 162.555,45 KM odnosi na troškove amortizacije.

Finansijskim planom za 2022. godinu politička stranka je planirala ukupne troškove u iznosu od 4.983.517,00 KM, od čega je režijsko-administrativne i ostale troškove planirala u iznosu od 3.263.517,00 KM, a troškove za izbore 2022. godine u iznosu od 1.720.000,00 KM.

Analizom podataka iz finansijskog plana za 2022. godinu i podataka iz korigovanog godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, utvrđeno je da je politička stranka prekoračila planirane troškove za 280.763,51 KM, kako slijedi: donacije pravnim licima u iznosu od 23.261,38 KM, naknade za topli obrok, prevoz, regres i sl. u iznosu od 4.225,21 KM, ostale rashode u iznosu od 5.824,60 KM, rashode prethodnih godina u iznosu od 46.122,95 KM, troškove advokatskih usluga i sudske troškove u iznosu od 18.273,13 KM, troškove električne energije u iznosu od 203,10 KM, troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 466,00 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 9.332,23 KM, troškove ostalog materijala u iznosu od 3.750,86 KM, troškove sitnog inventara i auto guma u iznosu od 12.219,87 KM, troškove ulaganja u tuđa sredstva u iznosu od 42.415,01 KM, troškove reklame i propagande u iznosu od 11.873,78 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 82.491,71 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 991,43 KM, troškove osiguranja imovine u iznosu od 880,39 KM, troškove usluga u iznosu od 7.903,49 KM, troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 8.568,26 KM i takse, novčane kazne i sl. u iznosu od 1.960,11 KM.

Uvidom u finansijski plan za 2022. godinu, utvrđeno je da je Stranka demokratske akcije planirala donacije pravnim licima u iznosu od 40.000,00 KM, naknade za topli obrok, prevoz, regres i sl. u iznosu od 201.000,00 KM, ostale rashode u iznosu od 2.000,00 KM, rashode predhodnih godina u iznosu od 20.000,00 KM, troškove advokatskih usluga i sudske troškove u iznosu od 18.000,00 KM, troškove električne energije u iznosu od 52.000,00 KM, troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 15.000,00 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 55.000,00 KM, troškove ostalog materijala u iznosu od 26.500,00 KM, troškove sitnog inventara i auto guma u iznosu od 11.500,00 KM, troškove ulaganja u tuđa sredstva u iznosu od 5.000,00 KM, troškove reklame i propagande u iznosu od 75.000,00 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 300.000,00 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 50.000,00 KM, troškove osiguranja u iznosu od 3.500,00 KM, troškove usluga u iznosu od 52.500,00 KM, troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 112.300,00 KM, i takse, novčane kazne i sl. u iznosu od 14.000,00 KM.

U korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu politička stranka je iskazala donacije pravnim licima u iznosu od 63.261,38 KM, naknade za topli obrok, prevoz, regres i sl. u iznosu od 205.225,21 KM, ostale rashode u iznosu od 7.824,60 KM, rashode predhodnih godina u iznosu od 66.122,95 KM, troškove advokatskih usluga i sudske troškove u iznosu od 36.273,13 KM, troškove električne energije u iznosu od 52.203,10 KM, troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 15.466,00 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 64.332,23 KM, troškove ostalog materijala u iznosu od 30.250,86 KM, troškove sitnog inventara i auto guma u iznosu od 23.719,87 KM, troškove ulaganja u tuđa sredstva u iznosu od 47.415,01 KM, troškove reklame i propagande u iznosu od 86.873,78 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 382.491,71 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 50.991,43 KM, troškove osiguranja u iznosu od 4.380,39 KM, troškove usluga u iznosu od 60.403,49 KM, troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 120.868,26 KM i takse, novčane kazne i sl. u iznosu od 15.960,11 KM.

³ Finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, politička stranka može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenim svojim programom i statutom.

S obzirom da je politička stranka finansijska sredstva u iznosu od 280.763,51 KM ostvarila mimo finansijskog plana za 2022. godinu, prekršila je odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

b) Stranka demokratske akcije prekršila je odredbe člana 5. stav (4) i člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Stranka demokratske akcije u poslovnim knjigama nije evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala nenovčane donacije po osnovu besplatnih objava na društvenoj mreži „Facebook“, besplatnog korištenja reklamnih površina („billboard“, „wallscape“, „megaboard“ i „led display“), besplatnog korištenja sala, dvorana, šatora i opreme za održavanje predizbornih skupova i tribina tokom kampanje i nenovčanu donaciju po osnovu otpisa obaveza, čime je prekršila odredbu člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Stranka je, takođe, primila priloge anonimnih donatora, općina i javnih preduzeća, što je suprotno odredbi člana 8. stav (1) tačka a, c) i e) Zakona o finansiranju političkih stranaka

- (1) Stranka demokratske akcije nije u poslovnim knjigama i u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala nenovčane donacije po osnovu besplatnih objava na društvenoj mreži „Facebook“, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da Stranka demokratske akcije nije uspostavila evidenciju u poslovnim knjigama i nije prijavila u finansijskom izvještaju nenovčane donacije koje je ostvarila promocijom stranke i njenih kandidata putem društvene mreže „Facebook“ gdje je prema podacima sa platforme „Ad Library“, objavljen je 81 oglas ukupne vrijednosti 2.264,00 KM.

Uvidom u „AdLibrary“ utvrđeno je da su oglašivači na društvenoj mreži „Facebook“ bili „CNT Digital media“ u iznosu od 454,00 KM, „Advertise media“ u iznosu od 208,00 KM, „Japija“ u iznosu od 228,00 KM, „Hive e.U.“ u iznosu od 727,00 KM i Koalicija za Mostar u iznosu od 647,00 KM.

S obzirom da politička stranka nije navedenim pravnim licima platila usluge objave na društvenoj mreži „Facebook“, niti je u postupku revizije predložena dokumentacija na osnovu koje bi se utvrdio identitet donatora koji je izvršio plaćanje objave, Stranka demokratske akcije je ostvarila nenovčane donacije anonimnih donatora, što je suprotno odredbama člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (2) Pregledom podataka koji je dostavio „Transparency International BiH“ i dokumentacije o troškovima zakupa sala i dvorana, koje je u toku obavljanje revizije predložila politička stranka, utvrđeno je da politička stranka koristila sale i dvorane, šatore i opremu za održavanje predizbornih skupova i tribina tokom kampanje za Opće izbore 2022. godine u Vitezu (Vatrogasni dom Vitez i Restoran „Lotus“); Visokom (Društveni dom u Orašcu, fudbalsko igralište u Kralupima, sportski teren „Bara“ u Donjem Moštru, Društveni dom u Buzić Mahali); Odžaku (Dom kulture); Bosanskoj Krupi (prostor Mjesne zajednice Jezerski); Fojnici (Prostor Mjesne zajednice Gornja Mahala); Bugojnu (dvorana); Mostaru (Studentski hotel); Bosanskom Petrovcu (Dom kulture); Modriči (Kino sala „Srpski kulturni centar“) i Busovači (sportska dvorana osnovne škole), te da za njihovo korištenje nije platila naknadu.

S obzirom da politička stranka nije evidentirala troškove iznajmljivanja prostora i opreme za održavanje predizbornih skupova, te da iste nije platila, ostvarila je nenovčane donacije nepoznatih donatora, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) i člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (3) Uvidom u podatke o isticanju bilborda na Općim izborima 2022. godine, koje je dostavio „Transparency International BiH“, utvrđeno je da je Stranka demokratske akcije tokom izborne kampanje 2022. godine koristila reklamne površine u Bihaću (15 „billboard“), Bosanskoj Krupi (1 „billboard“), Bratuncu (1 „led display“), Bugojnu (1 „billboard“), Busovači (3 „billboard“), Cazinu (21 „billboard“), Sarajevu (2 „billboard“ i 1 „wallscape“ u općini Centar Sarajevu i 4

„billboard” i 3 „wallscape” u općini Novi grad Sarajevo), Čitluku (1 „billboard”), Doboju Jug (5 „billboard”), Donjem Vakufu (1 „billboard”), Goraždu (1 „billboard”), Gračanicima (1 „billboard”), Mostaru (2 „billboard”), Hadžićima (3 „billboard”, 11 „wallscape”, 2 „megaboard”), Ilidži (6 „billboard”, 2 „wallscape”), Ilijašu (4 „billboard”), Jablanici (1 „billboard”), Jajcu (1 „billboard”), Kaknju (1 „led display”), Kalesiji (2 „billboard”), Kiseljaku (4 „billboard”), Ključu (1 „wallscape”, 1 „led display”), Konjicu (2 „megaboard”, 1 „led display”), Livnu (2 „billboard”), Lukavcu (5 „megaboard”), Maglaju (1 „billboard”), Sanskom Mostu (2 „billboard”), Tešnju (7 „billboard”), Travniku (3 „billboard”), Tuzli (1 „billboard”), Visokom (4 „billboard”, 2 „wallscape”, 1 „led display”), Vitezu (7 „billboard”), Vogošći (8 „billboard”), Zavidovićima (1 „billboard”, 1 „led display”), Zenici (6 „billboard”, 2 „led display”), Žepču (2 „billboard”) i Živinicama (1 „billboard”) za koje politička stranka nema dokumentaciju.

Činjenica da je „Transparency International BiH” evidentirao reklamne površine na kojima se oglašavala stranka, a da politička stranka nema dokumentaciju o zakupu reklamnih površina na 173 lokacije⁴, ukazuje da je politička stranka u toku predizborne kampanje besplatno koristila reklamne površine, odnosno da je ostvarila nenovčane donacije procijenjene vrijednosti od 136.800,00 KM⁵.

Politička stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala i u finansijskom izvještaju nije prijavila nenovčane donacije donatora čiji identitet nije poznat, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) i člana 8. stav (1) tačka e) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (4) Stranka demokratske akcije je u finansijskom izvještaju prijavila nenovčane donacije opština i gradova u iznosu od 9.005,16 KM i to: Kladanj u iznosu od 180,00 KM, Breza u iznosu od 725,16 KM, Zavidovići u iznosu od 4.200,00 KM, Srebrenik u iznosu od 840,00 KM i Livno u iznosu od 3.060,00 KM za poslovne prostore koje je koristila bez naknade, a koji joj nisu dodijeljeni u skladu sa odlukom nadležnih organa⁶ te je prekršila odredbe člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.
- (5) Politička stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala nenovčanu donaciju u iznosu od 106,00 KM koju je primila po osnovu otpisa obaveza iz ranijih godina Javnom preduzeću „Unsko-sanske novine” d.o.o. Bihać, te je primila donaciju pravnog lica koja je zabranjena članom 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

c) Stranka demokratske akcije prekršila je odredbe člana 8. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u poslovne knjige i dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da je politička stranka izvršila otpis obaveza iz ranijih godina prema pravnim licima „Energopetrol” d.d. Sarajevo i „Mita Group” d.o.o. Sarajevo, čime je ostvarila nenovčane donacije u ukupnom iznosu od 8.207,81 KM. S obzirom da su navedena pravna lica u toku 2022. godine imala zaključene ugovore o javnoj nabavci roba i usluga sa organima izvršne vlasti čija je vrijednost veća od 10.000,00 KM, prekršene su odredbe člana 8. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da je politička stranka izvršila otpis obaveza iz ranijih godina prema pravnom licu „Energopetrol” d.d. Sarajevo u iznosu od 207,81 KM. Na osnovu podataka pribavljenih iz eksternih izvora utvrđeno je da je „Energopetrol” d.d. Sarajevo u 2022. godini sa Općinom Bosanski Petrovac imao zaključen Ugovor o javnoj nabavci motornog

⁴ Oglašavanje na sljedećim reklamnim površinama: 134 „billboard”, 22 „wallscape”, 9 „megaboard” i 8 „led display”.

⁵ Prilikom obračuna iznosa nenovčanih donacija uzeta je cijena zakupa reklamnih površina prema cjenovniku dobavljača „Dibs 98 oprema” d.o.o. Bihać za „billboard” u iznosu od 700,00 KM i „led display” u iznosu od 600,00 KM), dok je za zakup „wallscape”, „megaboard” uzeta cijena u iznosu od 1.000,00 KM prema podacima sa računa dobavljača „Max media” d.o.o. Sarajevo.

⁶ Zabrana finansiranja političke stranke od strane organa uprave države BiH, entiteta, kantona, Brčko distrikta BiH, te gradskih i općinskih organa, u skladu sa odredbom iz člana 8. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, ne odnosi se na korištenje poslovnih prostorija koje politička stranka koristi na osnovu odluke nadležnog organa.

goriva, maziva i tečnosti za službena vozila u vrijednosti od 11.831,20 KM, a da je sa Gradom Visoko imao zaključen Ugovor o nabavci goriva za službena vozila u vrijednosti od 20.000,00 KM.

- Pregledom poslovnih knjiga i dostavljene dokumentacije utvrđeno je da je politička stranka izvršila otpis obaveza prema pravnom licu „Mita Group“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 8.000,00 KM. U postupku revizije, utvrđeno je da je pravno lice „Mita Group“ d.o.o. Sarajevo u 2022. godini sa Ministarstvom zdravstva Kantona Sarajevo imalo zaključen Ugovor o javnoj nabavci usluge marketinga i PR agencije u vrijednosti od 49.491,00 KM.

d) Stranka demokratske akcije je prekršila odredbe člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Revizijom godišnjeg finansijskog izvještaja, utvrđeno je da su prilozi fizičkih lica u iznosu od 541.902,88 KM i prilozi pravnih lica u iznosu od 51.410,00 KM uplaćeni na transakcijske račune nižih organizacionih dijelova Stranke demokratske akcije, a ne na račun Centrale stranke, što je suprotno odredbama člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U skladu sa odredbama člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, dobrovoljni prilozi u novcu uplaćuju se na transakcijski račun centrale političke stranke.

e) Stranka demokratske akcije je odredbe člana 11. stav (1) i stav (2) i člana 12. stav (1), stav (3) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Na osnovu obavljene revizije godišnjeg finansijskog izvještaja, utvrđeno je da Stranka demokratske akcije nije uspostavila potpune i pravilne evidencije o poslovanju gotovinom, prihodima, rashodima i obavezama, obrasce finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (u daljem tekstu: Pravilnik) i nije donijela interne akte kojim bi uredila sistem unutrašnje finansijske kontrole radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zloupotrebe finansijskih sredstava, čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i stav (2) i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Stranka demokratske akcije nije izvršila popis imovine i obaveza na dan 31.12.2022. godine u skladu sa računovodstvenim propisima.

U postupku revizije finansijskih izvještaja, utvrđeno je da organizacioni dijelovi kod kojih je izvršena revizija, Kantonalni odbor SDA Srednjobosanskog kantona i Općinski odbor SDA Ilidža nisu izvršili popis na dan 31.12.2022. godine, dok Centrala SDA nije sačinila Izvještaj o popisu imovine i obaveza nakon obavljenog popisa. Politička stranka je dostavila popisne liste imovine Centrale SDA koje ne sadrže nabavnu i sadašnju vrijednost imovine kao i iznose ispravke vrijednosti imovine. Stranka demokratske akcije, takođe, nije izvršila popis svojih potraživanja i obaveza na dan 31.12.2022. godine.

Cilj popisa imovine i obaveza je utvrđivanje njihovog stvarnog stanja, te usklađivanje stanja u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kao pretpostavkom za pravilno finansijsko izvještavanje, a što je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine.

Takođe, Stranka demokratske akcije nije donijela interne akte kojima bi uredila računovodstvene postupke i finansijsko izvještavanje, te unutrašnje kontrole radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zloupotrebe finansijskih sredstava, a što je bila obavezna u skladu sa odredbama člana 11. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (2) Podaci o prihodima, rashodima i obavezama iskazani u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu ne odgovaraju podacima iz Godišnjeg obračuna za 2022. godinu.

U korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu Stranka demokratske akcije je iskazala ukupne prihode u iznosu od 5.058,469,77 KM, ukupne rashode u iznosu od 5.149.315,66 KM i obaveze u iznosu od 1.215.410,17 KM.

U Godišnjem obračunu za 2022. godinu politička stranka je iskazala ukupne prihode u iznosu od 4.982.322,00 KM, ukupne rashode u iznosu od 5.001.013,00 KM i obaveze u iznosu od 1.254.488,00 KM.

- (3) Stranka demokratske akcije nije u godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala broj transakcijskog računa OO SDA Prijedor, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

Politička stranka je u obrascu 2 (pregled prometa svih transakcijskih računa) kao transakcijski račun OO SDA Prijedor prijavila transakcijski račun broj: 5510370001276464 kod „UniCredit bank“ a.d. Banja Luka. Prema podacima iz Jedinственог регистра transakcijskih računa Centralne banke Bosne i Hercegovine, transakcijski račun ovog organizacionog dijela stranke je: 5510370001275464.

- (4) Politička stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala početno stanje blagajne Kantonalnog odbora Srednjobosanskog kantona, čime je prekršila odredbe člana 12. Pravilnika.

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala početno stanje blagajne Kantonalnog odbora Srednjobosanskog kantona u iznosu od 1.947,30 KM, dok je uvidom u izvještaje blagajne utvrđeno da početno stanje blagajne iznosi 454,60 KM.

- (5) Stranka demokratske akcije nije u godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala prihode po osnovu članarina i priloga fizičkih lica, čime je prekršila odredbe člana 13. i 14. Pravilnika.

- Kontrolom iskazanih prihoda od članarine OO SDA Ilidža utvrđeno je da je politička stranka članarine Džane Šaćić u iznosu od 120,00 KM evidentirala kao prilog fizičkog lica.

Uvidom u izvode sa transakcijskog računa OO SDA Ilidža utvrđeno je da je Džana Šaćić tokom 2022. godine na transakcijski račun izvršila 12 jednakih uplata u iznosu od po 50,00 KM na ime članarine.

Politička stranka je uplate navedenog fizičkog lica u iznosu od 600,00 KM u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala kao priloge fizičkog lica, iako je u skladu sa Pravilnikom o materijalno finansijskom poslovanju⁷, sredstva u iznosu od 120,00 KM trebala iskazati kao članarinu.

- Potvrde o primljenim priložima, koje je izdala Stranka demokratske akcije, nisu u skladu sa odredbama člana 6. Pravilnika.

Stranka demokratske akcije je izdala potvrde o prijemu priloga od fizičkih lica: Đenana Himzanija, Asim Kamber, Šaćir Hodžić, Adis Šindro, Ale Mujezinović, Amin Alkasimy⁸ koje ne sadrže datum prijema priloga ili broj identifikacionog dokumenta.

Isto tako, na potvrdi o prijemu priloga broj: 04-021-09-04N/22 od 09.09.2022. godine od pravnog lica „Deni trgovine“ d.o.o. Bosanski Petrovac u iznosu od 200,00 KM, politička stranka je upisala pogrešan identifikacioni broj.

U skladu sa odredbama iz člana 6. Pravilnika, politička stranka je dužna svakom fizičkom i pravnom licu od kojeg je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podaci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj ličnog dokumenta/ identifikacioni broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštenog lica.

- (6) Stranka demokratske akcije nije u godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala prihode koje je ostvarila po osnovu nenovčanih donacija, čime je prekršila odredbe člana 13. i 18. Pravilnika.

⁷ U skladu sa članom 3. Pravilnikom o materijalno finansijskom poslovanju maksimalna članarina iznosi 10,00 KM mjesečno.

⁸ Potvrde broj: 04-021-01-117/22, 04-021-04-1/22, 04-021-65-2/22, 04-021-01-295/22 i 04-021-01-21/22.

- U obrascu 3 (izvori finansiranja) i 3-e (nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obavezu platiti) godišnjeg finansijskog izvještaja politička stranka nije prijavila nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja prostora i opreme za održavanje predizbornih skupova, besplatnog oglašavanja na društvenoj mreži „Facebook“ i oglašavanja putem „billboard“, „wallscape“, „megaboard“ i „led display“ tokom izborne kampanje 2022. godine, čime je prekršila odredbe člana 13. i 18. Pravilnika.
- Stranka demokratske akcije je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala nenovčane donacije Advokata Sipović Mirsada po računu broj: 37/21 od 28.12.2021. godine u iznosu od 1.000,00 KM i Damira Laličića po osnovu plaćanja obaveze po računima „BH Telekom“ iz 2021. godine u iznosu od 868,60 KM, što ukazuje da politička stranka nema potpune i pravilne evidencije o svojim prihodima.
- Politička stranka je u finansijskom izvještaju prijavila nenovčane donacije općina i gradova: Kladanj u iznosu od 180,00 KM, Zavidovići u iznosu od 4.200,00 KM, Breza u iznosu od 725,16 KM, Livno u iznosu od 3.060,00 KM i Srebrenik u iznosu od 840,00 KM, te navela da ih je ostvarila korištenjem poslovnih prostora koji su joj dodijeljeni na korištenje bez naknade.

U postupku revizije politička stranka nije predložila dokumentaciju za prijavljene nenovčane donacije po osnovu korištenja poslovnih prostora bez naknade.

(7) Revizijom finansijskih izvještaja je utvrđeno da Stranka demokratske akcije nije u poslovnim knjigama evidentirala sve prihode.

- U korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju Stranka demokratske akcije prijavila je nenovčane donacije fizičkih lica po osnovu besplatnih objava na društvenoj mreži „Facebook“ u ukupnom iznosu od 21.886,00 KM, ali prihode po navedenom osnovu nije evidentirala u poslovnim knjigama za 2022. godinu.

Politička stranka je u korigovanom obrascu 3-e (nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu da plati) iskazala nenovčane donacije sljedećih fizičkih lica: Amir Šećibović u iznosu od 176,00 KM, Anela Šiljević u iznosu od 180,00 KM, Almina Bajramović u iznosu od 180,00 KM, Bahrija Ribić u iznosu od 370,00 KM, Began Muhić u iznosu od 630,00 KM, Berina Gibanica u iznosu od 351,00 KM, Denis Muhović u iznosu od 351,00 KM, Omer Kovačić u iznosu od 839,00 KM, Dženan Selimbegović u iznosu od 600,00 KM, Elvedin Mušanović u iznosu od 413,00 KM, Fahrudin Skopljak u iznosu od 340,00 KM, Haris Nazdraić u iznosu od 132,00 KM, Hasan Tuholjaković u iznosu od 107,00 KM, Jasmin Šošić u iznosu od 205,00 KM, Mirzet Kamenjaković u iznosu od 405,00 KM, Kerim Balić u iznosu od 1.211,00 KM, Rusmir Musa u iznosu od 2.663,00 KM, Sadržmir Džebo u iznosu od 2.499,00 KM, Safet Imamović u iznosu od 108,00 KM, Samir Lokvančić u iznosu od 4.536,00 KM, Semir Šehović u iznosu od 205,00 KM, Namir Škaljo u iznosu od 132,00 KM, Meša Selimović u iznosu od 5.077,00 KM i Zeldi Dizdarević u iznosu od 176,00 KM.

- Stranka demokratske akcije je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju iskazala nenovčanu donaciju fizičkog lica po osnovu besplatnog korištenja sale i emitovanje oglasa tokom kampanje za Opće izbore 2022. godine u ukupnom iznosu od 165,00 KM, ali u svojim poslovnim knjigama nije evidentirala prihode po navedenom osnovu.

Naime, politička stranka je na osnovu računa pravnog lica JU „Centar za kulturu, sport i informisanje Olovo“ broj: 44/2022 od 06.10.2022. godine za emitovanje oglasa u Programu Radio Olovo i zakup sale doma kulture u korigovanom finansijskom izvještaju iskazala nenovčanu donaciju fizičkog lica Senahid Ibrahimović u iznosu od 165,00 KM, koju nije evidentirala u poslovnim knjigama.

- Politička stranka nije u svojim poslovnim knjigama evidentirala prihode po osnovu besplatnog korištenja reklamnih površina koje je u u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju iskazala u ukupnom iznosu od 4.100,00 KM.

Stranka demokratske akcije je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju prijavila nenovčane donacije fizičkih lica po osnovu besplatnog korištenja reklamnih površina, kako slijedi: Ramiz Salkić u iznosu od 300,00 KM (3 „billboard” u Bratuncu), Bahrija Ribić u iznosu od 200,00 KM (2 „billboard” u Brčkom), Azur Hadžić u iznosu od 200,00 KM (2 „billboard” u Brčkom), Esad Kadrić u iznosu od 200,00 KM (2 „billboard” u Brčkom), Safet Imamović u iznosu od 200,00 KM (2 „billboard” u Brčkom), Eldad Mrkaljević u iznosu od 200,00 KM (2 „billboard” u Brčkom), Sead Softić u iznosu od 200,00 KM (2 „billboard” u Brčkom), Salkan Merdžanić u iznosu od 100,00 KM (1 „billboard” u Fojnici), Irfan Fazlić u iznosu od 200,00 KM (2 „billboard” u Ilijašu), Meho Karavdić u iznosu od 300,00 KM (3 „billboard” u Ilijašu), Ismet Džananović u iznosu od 200,00 KM (2 „billboard” u Ilijašu), Mahir Dević u iznosu od 300,00 KM (3 „billboard” u Ilijašu), Denim Dedić u iznosu od 300,00 KM (3 „billboard” u Visokom), Amir Trako u iznosu od 100,00 KM (1 „billboard” u Visokom), Emir Bešlagić u iznosu od 100,00 KM (1 „billboard” u Visokom), Edin Kajejić u iznosu od 100,00 KM (1 „billboard” u Visokom), Mirza Ganić u iznosu od 100,00 KM (1 „billboard” u Visokom), Esad Semić u iznosu od 100,00 KM (1 „wallscape” u Visokom), Atif Mujanović u iznosu od 100,00 KM (1 „wallscape” u Visokom), Mustafa Pašić u iznosu od 100,00 KM (1 „wallscape” u Visokom), Adil Merdić u iznosu od 300,00 KM (3 „billboard” u Zavidovićima) i Mersad Mehmedović u iznosu od 300,00 KM (2 „billboard” u Zvorniku).

Politička stranka nije dostavila dokaze i dokumentaciju na osnovu koje bi se nesumnjivo mogao utvrditi iznos nenovčanih donacija.

- Stranka demokratske akcije je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju iskazala nenovčanu donaciju pravnog lica „Europlakat BH“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 50.000,00 KM, koju nije evidentirala u poslovnim knjigama.

Naime, u postupku revizije je utvrđeno da je politička stranka primila nenovčanu donaciju pravnog lica „Europlakat BH“ d.o.o. Sarajevo po osnovu korištenja reklamnih površina po povoljnijim uslovima u iznosu od 112.139,88 KM.

S obzirom da navedeni iznos prelazi zakonom dozvoljeni iznos koji politička stranka može primiti od pravnog lica, politička stranka je pravnom licu vratila sredstva u iznosu od 62.139,88 KM, dok je u korigovanom obrascu 3-e (nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti) iskazala nenovčanu donaciju pravnog lica „Europlakat BH“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 50.000,00 KM.

- (8) Stranka demokratske akcije je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ostale prihode u iznosu od 69.663,65 KM. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da je stranka ostale prihode ostvarila u iznosu od 54.025,77 KM, a da je otpisom obaveza iz ranijih godina ostvarila nenovčane donacije u iznosu od 15.637,88 KM.

Politička stranka je izvršila otpis obaveza iz ranijih godina u iznosu od 15.637,88 KM prema pravnim licima: HUT „Aduna“ d.d. Bihać u iznosu 1.348,50 KM, „Maxi“ d.o.o. - Hotel Navis Orašje u iznosu od 2.176,30 KM, „Energopetrol“ d.d. Sarajevo u iznosu od 207,81 KM, JP „Unsko-sanske novine“ d.o.o. Bihać u iznosu od 106,00 KM, Fond za komunalne djelatnosti Bihać u iznosu od 450,36 KM, „Krupaturist“ u iznosu od 179,99 KM, JU Centar za kulturu „Ahmed Muradbegović“ Gradačac u iznosu od 118,25 KM, „Zaimović“ d.o.o. Kakanj⁹ u iznosu od 341,99 KM, „BH Toner“ u.o. Kakanj u iznosu od 946,00 KM, „Printas“ d.o.o. Srebrenik¹⁰ u iznosu od 25,00 KM, „Veda“ d.o.o. Srebrenik¹¹ u iznosu od 1.066,76 KM, „Color Karton“ d.o.o. Tešanj¹² u iznosu od 381,90 KM, „MITA Group“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 8.000,00 KM i „In Time“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 66,02 KM.

- (9) U postupku revizije je utvrđeno da politička stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala sve rashode.

⁹ Knjižna obavijest br.27/21-Ko.Gor.

¹⁰ Izjava „Printas“ d.o.o. Srebrenik od 30.12.2022. godine.

¹¹ Izjava „Veda“ d.o.o. Srebrenik od 30.12.2022. godine.

¹² Odluka o donaciji od 30.12.2021. godine.

- U korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju Stranka demokratske akcije je prijavila troškove po osnovu besplatnih objava na društvenoj mreži „Facebook“ u ukupnom iznosu od 21.886,00 KM, ali rashode po navedenom osnovu nije evidentirala u poslovnim knjigama za 2022. godinu.
- Stranka demokratske akcije je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove po osnovu besplatnog korištenja sale i emitovanje oglasa tokom kampanje za Opće izbore 2022. godine u ukupnom iznosu od 165,00 KM, ali u svojim poslovnim knjigama nije evidentirala rashode po navedenom osnovu.
- Politička stranka nije u svojim poslovnim knjigama evidentirala troškove po osnovu besplatnog korištenja reklamnih površina koje je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju iskazala u ukupnom iznosu od 4.100,00 KM.

Politička stranka nije dostavila dokaze i dokumentaciju na osnovu koje bi se nesumnjivo mogao utvrditi iznos nastalih troškova.

- Stranka demokratske akcije je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove po osnovu korištenja reklamnih površina po povoljnijim u iznosu od 112.139,88 KM, koje nije evidentirala u poslovnim knjigama.
- Politička stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala troškove emitovanja promotivnih političkih spotova u iznosu od 10.012,00 KM, koje je iskazala u u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju.

(10) Stranka demokratske akcije nije uspostavila potpune i pravilne evidencije o rashodima i nije tačno i potpuno iskazala rashode u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe člana 21, 22. i 23. Pravilnika.

- Politička stranka je u poslovnim knjigama OO SDA Ilidža evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju prijavila rashode prethodnih godina u iznosu od 24.231,56 KM. Uvidom u analitičku karticu utvrđeno je da su rashodi nastali u 2019. godini i 2021. godini, te da se odnose na troškove reprezentacije, troškove mobilnog i fiksnog telefona, interneta i televizije, troškove kancelarijskog materijala, troškove reklamnog materijala, humanitarne pakete, iznajmljivanje audio opreme, zakup tehnike i slično.

U postupku revizije, politička stranka je predložila Izjavu A. K., sekretara OO SDA Ilidža od 20.04.2022. godine kojom izjavljuje da dokumentacija nije blagovremeno dostavljena na knjiženje.

Takođe, politička stranka je dio računa Advokata Sipović Mirsada broj: 37/21 od 28.12.2021. godine u iznosu od 1.000,00 KM evidentirala i iskazala kao rashode prethodnih godina KO SDA Srednjobosanskog kantona.

Isto tako, politička stranka je u poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala rashode prethodnih godina po osnovu računa za troškove prevoza iz 2010. godine u iznosu od 2.600,00 KM.

Navedeno ukazuje da stranka nema uspostavljen sistem internih kontrola, te da vođenje poslovnih knjiga nije organizovala u skladu sa računovodstvenim propisima, što za rezultat ima nepotpune i nepravilne evidencije o troškovima.

- U poslovnim knjigama KO SDA Srednjobosanskog kantona i u godišnjem finansijskom izvještaju na kontu ostalih rashoda iskazani su troškovi u iznosu od 110,77 KM, koji se odnose na uplate doprinosa iz ranijih godina.
- Analizom poslovnih evidencija, te uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora, utvrđeno je da stranka nije evidentirala sve troškove zakupnine, kao i da je troškove električne energije, grijanja i vode evidentirala kao troškove zakupnine.

Stranka demokratske akcije je sa DD „Snaga“ Vareš sklopila Ugovor o zakupu kancelarijskog prostora u Varešu prema kojem mjesečna zakupnina iznosi 50,00 KM, a koja uključuje

korištenje električne energije i komunalnih usluga na fer osnovi. Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u iznosu od 600,00 KM, ali nije iskazala troškove električne energije.

Pored navedenog, Stranka demokratske akcije je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa u Kladnju, Zavidovićima, Brezi, Livnu i Srebreniku za koje politička stranka nije predložila dokumentaciju.

- (11) Stranka demokratske akcije nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala tačne i potpune podatke o troškovima izborne kampanje.

U obrascu 4.2 (troškovi propagande) korigovanog godišnjeg finansijskog izvještaja politička stranka je iskazala troškove propagande u ukupnom iznosu od 1.687.702,74 KM.

- Politička stranka u svojim poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nije iskazala troškove zakupa reklamnih površina („billboard“, „wallscape“, „megaboard“ i „led display“), čime je troškove kampanje iskazala u manjem iznosu za 136.380,00 KM u odnosu na ostvarene.

„Transparency International BiH“ je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavio podatke o oglašavanju na Općim izborima 2022. godine, dok je politička stranka tokom obavljanja revizije predložila podatke o zakupu reklamnih površina za vanjsko oglašavanje. Pregledom raspoložive dokumentacije utvrđeno je da se politička stranka oglašavala na više lokacija, a da nema dokumentaciju o plaćanju za 173 lokacije (134 „billboard“, 22 „wallscape“, 9 „megaboard“ i 8 „led display“), procijenjene vrijednosti 136.800,00 KM.

- Stranka demokratske akcije nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove izborne kampanje po osnovu objava na društvenoj mreži „Facebook“ u vrijednosti od 2.264,00 KM¹³.
- Stranka demokratske akcije nije evidentirala niti iskazala troškove zakupa sala i dvorana, te šatora i opreme za održavanje predizbornih skupova i tribina koje je politička stranka koristila tokom kampanje za Opće izbore 2022. godine u u Vitezu (Vatrogasni dom Vitez i Restoran „Lotus“); Visokom (Društveni dom u Orašcu, fudbalsko igralište u Kralupima, sportski teren „Bara“ u Donjem Moštru, Društveni dom u Buzić Mahali); Odžaku (Dom kulture); Olovu (Dom kulture u Olovu i šator u Izletište Buk); Bosanskoj Krupi (prostor Mjesne zajednice Jezerski); Fojnici (Prostor Mjesne zajednice Gornja Mahala); Bugojnu (dvorana); Mostaru (Osnovna škola „Blagaj“, Dvorana „Midhad Hujdur Hujka“, Centar za kulturu Mostar i Studentski hotel); Bosanskom Petrovcu (Dom kulture); Modriči (Kino sala „Srpski kulturni centar“); Sanskom Mostu (Sala Kino „Sana“); Zenici (bina i prateća oprema) i Busovači (sportska dvorana osnovne škole).

- (12) Stranka demokratske akcije nije u godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama iskazala tačne podatke o svojim obavezama na dan 31.12.2022. godine, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

- U godišnjem finansijskom izvještaju politička stranka je iskazala ostale obaveze u iznosu od 1.174.132,53 KM. U Završnom računu na dan 31.12.2022. godine politička stranka je iskazala kratkoročne obaveze u iznosu od 1.254.488,00 KM.
- Stranka demokratske akcije je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze za plate u iznosu od 142.884,88 KM sa datumom nastanka obaveze 31.12.2016. godine i obaveze PPP u iznosu od 124.196,39 KM sa datumom nastanka obaveze 31.12.2014. godine, obaveze prema pravnom licu „TP Marketi“ u iznosu od 51.586,88 KM koje su nastale u 2010. godini, te obaveze prema dobavljaču „Unioninvestplastika“ d.d. Sarajevo u iznosu od 17.491,50 KM koja je nastala 31.12.2014. godine.

¹³ Kao što je navedeno u nalazu pod b) tačka 1.

Stranka demokratske akcije je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obavezu prema pravnom licu „Bemust“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 37.573,36 KM sa datumom nastanka 31.12.2022. godine, iako je i u finansijskim izvještajima u prethodnim godinama iskazivala obavezu prema pravnom licu „Bemust“ d.o.o. Sarajevo u istom iznosu.

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je u postupku revizije finansijskih izvještaja za 2022. godinu od političke stranke zatražila konfirmacije o stanju obaveza prema pravnim licima „TP Marketi“, „Unioninvestplastika“ d.d. Sarajevo i „Bemust“ d.o.o. Sarajevo. Stranka demokratske akcije je navedenim licima uputila konfirmacije, ali do momenta izdavanja ovog izvještaja ni politička stranka a ni navedena pravna lica Centralnoj izornoj komisiji Bosne i Hercegovine nisu dostavila potvrdu obaveza.

- Politička stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala tačne podatke o obavezama prema dobavljačima JP „Grijanje“ d.o.o. Zenica, Grad Mostar i „Metromedia“ d.o.o. Sarajevo.

U godišnjem finansijskom izvještaju politička stranka je iskazala obaveze prema JP „Grijanje“ d.o.o. Zenica u iznosu od 18.403,44 KM, Gradu Mostar¹⁴ u iznosu od 109.906,45 KM i „Metromedia“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 37.374,42 KM.

Uvidom u Izvode otvorenih stavki na dan 31.12.2022. godine utvrđeno je da obaveze političke stranke prema dobavljaču JP „Grijanje“ d.o.o. Zenica iznose 1.180,60 KM, obaveze prema dobavljaču Grad Mostar iznose 12.196,15 KM, dok obaveze političke stranke prema dobavljaču „Metromedia“ d.o.o. Sarajevo iznose 20.375,50 KM.

- Stranka demokratske akcije je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obavezu prema dobavljaču „Hoteli Ilidža“ u iznosu od 3.027,30 KM. Uvidom u karticu dobavljača za 2022. godinu, utvrđeno je da Stranka demokratske akcije na dan 31.12.2022. godine ima obaveze prema ovom dobavljaču u iznosu od 5.205,00 KM.
- Uvidom u poslovne knjige organizacionog dijela KO SDA Srednjobosanski kanton utvrđeno je da politička stranka u finansijskom izvještaju nije iskazala obaveze prema zaposlenima i drugim licima u iznosu od 539,11 KM.
- Uvidom u analitičke kartice dobavljača utvrđeno je da je politička stranka kod dobavljača Centar za kulturu i obrazovanje (*šifra dobavljača 00186*) evidentirala obaveze i plaćanja prema Centrima za kulturu i obrazovanje Ključ, Gornji Vakuf i Bosanska Krupa u ukupnom iznosu od 1.424,00 KM. Isto tako, stranka je za dobavljača Centar za kulturu (*šifra dobavljača 00028*) evidentirala obaveze i plaćanja prema Centrima za kulturu Jajce, Vareš, Cazin, Donji Vakuf, Zavidovići i Mostar u ukupnom iznosu od 1.964,00 KM.

(13) Stranka demokratske akcije u postizbornom finansijskom izvještaju nije iskazala sve nenovčane donacije i troškove izborne kampanje, čime je prekršila odredbe člana 12. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranka, člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i odredbe Pravilnika o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj: 10/18 i 5/22).

(14) Pregledom finansijske dokumentacije političke stranke, utvrđeni su nedostaci kod računa dobavljača, koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima¹⁵.

- Pregledom računa dobavljača „Lilium“ d.o.o. Sarajevo broj: 3567-9/22 od 22.06.2022. godine u iznosu od 52.650,00 KM, utvrđeno je da se isti odnosi na usluge oglašavanja na Google i društvenoj mreži „Facebook“. Međutim, „Lilium“ d.o.o. Sarajevo nije uz račun dostavio

¹⁴ Izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještajaza 2021. godinu Stranke demokratske akcije, broj: 03-07-6-410/22 od 28.02.2024. godine.

¹⁵ U skladu sa računovodstvenim propisima, knjigovodstvena isprava mora biti potpuna, istinita, računski tačna i uredna, sačinjena tako da omogućava potpun uvid u vjerodostojnost dokumenta. Sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i obim nastale promjene (kupovina, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

specifikaciju izvršenih usluga, kao što su pojedinačna cijena i broj objava, niti dokaze o objavama.

- Kontrolom blagajne utvrđeno je da je stranka iz blagajne fizičkom licu isplatila troškove goriva po osnovu fiskalnog računa dobavljača „Hifa petrol“ d.o.o. Sarajevo broj: 1832604 iz mjeseca aprila 2022. godine u iznosu od 213,18 KM.

Gotovinskim plaćanjem izvršenih usluga u iznosu većem od 200,00 KM, Stranka demokratske akcije je postupila suprotno Uredbi o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

Iako je materijalno beznačajno, napominjemo da je prilikom isplate fiskalnog računa za pranje automobila u iznosu od 21,00 KM donosiocu računa isplaćeno 20,00 KM, a da je proknjižen trošak u iznosu od 20,00 KM.

f) Stranka demokratske akcije je pored troškova izborne kampanje sa posebnog transakcijskog računa za finansiranje izborne kampanje plaćala i druge obaveze političke stranke.

Stranka demokratske akcije je u prijavi za ovjeru političke stranke za učešće na Općim izborima 2022. godine prijavila račun za finansiranje troškova izborne kampanje broj: 3387302220061502.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da je Stranka demokratske akcije sa posebnog transakcijskog računa za finansiranje izborne kampanje platila obaveze iz ranijih godina¹⁶ u iznosu od 1.180,60 KM, što nije u skladu sa Uputstvom o postupku otvaranja i korištenja posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje („Službeni glasnik BiH“ broj 5/22).

Troškovi izborne kampanje

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM¹⁷ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, Stranka demokratske akcije je u svrhu izborne kampanje za Opće izbore 2022. godine mogla potrošiti sredstva u iznosu od 2.651.912,90 KM.

Stranka demokratske akcije je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu iskazala troškove izborne kampanje u iznosu od 1.687.702,74 KM, što ne odgovara stvarnom stanju. Pored iskazanih troškova izborne kampanje u iznosu od 1.687.702,74 KM, u toku obavljanja revizije je utvrđeno da je politička stranka ostvarila troškove izborne kampanje u iznosu većem od iskazanih za 138.644,00 KM¹⁸, koje nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu.

5.2 PREPORUKE

Preporučuje se Stranci demokratske akcije da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- ***da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke koristi u skladu sa utvrđenim programom utroška sredstava,***

¹⁶ Račun dobavljača JU „Kulturno-sportski centar i radio Ilijaš“ broj: 265/2020 od 02.12.2020. godine, u iznosu od 200,00 KM, 500,00 KM koji se odnosi na dug prema pravnom licu Agencija produkcija vl. Muzaferija Amina po računu broj 000035/20-U od 30.11.2020. godine u iznosu od 3.978,01 KM, te račun dobavljača Medžlis islamske zajednice Tomislavgrad broj 350/20 od 07.12.2020. godine u iznosu od 480,60.

¹⁷ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika općine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine općine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

¹⁸ Ovaj iznos nije konačan jer nisu iskazani troškovi korištenja sala, dvorana, šatora i opreme za održavanje predizbornih skupova i tribina tokom kampanje.

- *da vodi evidenciju o priložima i prijavljuje sve priloge u finansijskom izvještaju bez obzira na koji način ih ostvaruje,*
- *da dobrovoljne priloge u novcu uplaćuje na transakcijski račun centrale političke stranke,*
- *da se ne finansira iz zabranjenih izvora,*
- *da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da uspostavi blagovremene i tačne evidencije o svojim prihodima, rashodima i obavezama,*
- *da u skladu sa odredbama člana 11. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka uspostavi interne finansijske kontrole nad nižim organizacionim dijelovima političke stranke radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zloupotrebe finansijskih sredstava,*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Pravilnika o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka i*
- *da postupa u skladu sa podzakonskim aktima koje donosi Centralna izborna komisija BiH.*

Takođe se preporučuje:

- *da svake godine vrši sveobuhvatan i tačan popis imovine, potraživanja i obaveza političke stranke,*
- *da utvrdi stvarno stanje obaveza i provede odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama i*
- *da postupa u skladu sa uredbom o gotovinskom plaćanju.*

KOMENTAR

U ostavljenom roku, Stranka demokratske akcije dostavila je primjedbe na nalaze revizije date u Preliminarnom izvještaju o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja-Opšti izbori 2022. godine.

Uz primjedbe politička stranka je dostavila korigovane obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, čime je djelimično otklonila nedostatke u popunjavanju finansijskih izvještaja.

Stranka demokratske akcije dostavila je rukom korigovan obrazac 2 godišnjeg finansijskog izvještaja. S obzirom da politička stranka nije u Aplikaciji FI CIK BiH otklonila grešku u broju transakcijskog računa u Prijedoru, Služba za reviziju nije prihvatila dostavljeni obrazac i nije korigovala nalaz revizije.

Politička stranka je uz primjedbe dostavila dokaz o povratu sredstava, koja je u toku 2022. godine, suprotno odredbama člana 8. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, primila od sljedećih pravnih lica: „Terakop investicije“ d.o.o. Živinice u iznosu od 500,00 KM, „Babić“ d.o.o. Jablanica u iznosu od 3.000,00 KM, „Denix“ d.o.o. Srebrenik u iznosu od 13.000,00 KM, „Radius“ d.o.o. Gračanica u iznosu od 500,00 KM, „Ilma“ d.o.o. Tešanj u iznosu od 500,00 KM, „Širbegović inženjering“ d.o.o. Gračanica u iznosu od 3.000,00 KM, „Babilon“ d.o.o. Tuzla u iznosu od 15.000,00 KM, „Green Oil“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 3.000,00 KM, Auto servis „Uzeirbegović“ Zenica u iznosu od 2.000,00 KM.

Stranka demokratske akcije je dostavila i dokaz o uplati sredstava pravnom licu JP „Radio-Televizija Tuzlanskog kantona“ d.o.o. Tuzla u iznosu od 10.012,00 KM, čime je dobrovoljno otklonila utvrđene nedostatke u preliminarnom izvještaju. Takođe, dana 16.05.2025. godine politička stranka je izvršila povrat sredstava u iznosu od 62.139,88 KM pravnom licu „EuroplakatBH“ d.o.o. Sarajevo, koje je suprotno odredbi člana 6. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka primila u toku 2022. godine.

Politička stranka je uz primjedbe na preliminarni izvještaj dostavila i drugu dokumentaciju, koju je Služba za reviziju razmotrila, te je je uvažila sve dokaze i argumentovane primjedbe političke stranke i u skladu sa istim korigovala nalaze revizije iz preliminarnog izvještaja.

Zahvaljujemo se ovlaštenom licu za finansijske izvještaje političke stranke i zaposlenim u službi računovodstva na dobroj i korektnoj saradnji tokom obavljanja revizije.

Šef Službe za reviziju, revizor

Sanja Tošović

Revizor

Tanja Golijanin

Šef Odsjeka za predrevizijske i administrativne poslove, pomoćnik revizora

Rijad Selmanović